

Høringssvar til forslag om ændring af lov om hold af dyr (Bemyndigelse til at fastsætte regler om overvågning af dyr for kemiske stoffer)

27.06.2025

Indledning

Tak for muligheden for at komme med høringssvar på: "Lov om hold af dyr", jeres J.nr. 2025-09526 (link: <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/70109>).

Bæredygtigt Landbrug anerkender, at fødevarer sikkerhed er af allerstørste betydning – både for forbrugernes sundhed og for troværdigheden i dansk landbrugsproduktion. Vi har dog en række væsentlige bemærkninger og forslag i forbindelse med det foreliggende lovforslag, da vi vurderer at især dyr, som anvendes til afgræsning på ekstensive arealer kan blive hårdt ramt af dette lovforslag.

Bæredygtigt landbrug har følgende forslag til tilføjelser til § 33:

Forud for afgræsning med tredjemands dyrehold på ekstensive afgræsningsarealer skal ejeren dokumentere, at arealet ikke er forurenet med kemiske stoffer, der kan optages i planter eller dyr, og som kan udgøre en risiko for fødevarer sikkerheden, folkesundheden eller samfundsøkonomien.

Dokumentationsgrundlag og risikoafgræsning

Lovforslaget giver mulighed for stikprøvekontrol uden konkret mistanke (jf. § 33 a, stk. 1). Det rejser en række spørgsmål:

- Hvilke kemiske stoffer skal overvåges?
- Hvornår vurderes et stof at udgøre en reel risiko for fødevarer sikkerheden, folkesundheden eller samfundsøkonomien (jf. formuleringen i § 33 a, stk. 1)?
- Hvor findes den nødvendige dokumentation, herunder referenceværdier og risikovurderinger, som kan sikre ensartet myndighedspraksis?

Vi efterlyser en udtømmende liste over de kemiske stoffer, der vil være omfattet af overvågningen – samt klare, fagligt funderede grænseværdier. Det skal sikres, at der ikke igangsættes indgreb mod dyrehold på et usagligt eller uforholdsmæssigt grundlag.

Miljømyndighedernes rolle

Det er i denne sammenhæng helt centralt, at der stilles krav til kommuner, statslige myndigheder og andre lodsejere om at dokumentere forureningsrisici på arealer, hvor der foretages afgræsning med tredjemands dyrehold – eksempelvis på strandenge, lavbundsarealer og oversvømmelsesområder. Det er derfor også nødvendigt at have en udtømmende liste over hvilke kemiske stoffer der overvåges, samt grænseværdier.

Eksemplet om de PFAS-forurenede enge ved Slagelse, som grænsede op til brandøvelsesterræn, vidner om at der er behov for en udtømmende liste over stoffer.

Ligeledes er det essentielt at eks. urensset spildevand ikke må udledes kystnært eller i vandløb uden prøvetagning for totalmængde og koncentration for de samme stoffer, som omfattes af §33 a.

Retssikkerhed for dyreholderne og princippet om forurenerens ansvar

Vi finder det problematisk, at lovgivere ikke forholder sig til de problemstillinger der opstår ved afgræsning

af ekstensive engarealer, som regelmæssigt oversvømmes af vand forurenet med kemiske stoffer i ukendte mængder.

Lovforslaget tager således ikke højde for hvem der har ansvaret, hvis dyr eller produkter kasseres som følge af overvågningen. Retsprincippet forureneren skal betale synes at forsvinde med §33 a, da der i lovforslaget ikke inddrages en stillingtagen til ansvar for ophavet til de kemiske stoffer.

Med §33 a risikerer den enkelte dyreholder således at miste sine værdier, når der ydes et samfundsmæssigt bidrag ved afgræsning, hvorefter han kan stævne forureneren for tab – og hvordan skal det bevises hvem der er forureneren, hvis ikke der er krav til at måle for samme kemiske stoffer ved udledninger.

Afslutningsvis

Vi finder det derfor helt afgørende, at ansvaret for forurening af arealer og dyr placeres hos den egentlige forurener. Det gælder uanset om forureningen stammer fra historiske aktiviteter, industri, kommunale udledninger, spildevandshåndtering eller anden menneskelig aktivitet. Det må ikke blive den enkelte dyreholder, der står med regningen – hverken for undersøgelsesomkostninger, afværgeforanstaltninger eller økonomiske tab som følge af eventuelle produktionsbegrænsninger. Princippet om, at forureneren betaler, bør være gennemgående og eksplicit anført i lovgivningen (jf. § 33 a i det foreslåede lovforslag).

Vi opfordrer kraftigt til, at det sikres:

- At ansvaret for forurening forbliver hos forureneren
- At krav og grænseværdier bliver gennemsigtige, dokumenterbare og risikobaserede

På vegne af Bæredygtigt Landbrug og med venlig hilsen

Tina Madsen
Faglig leder – Miljøafdelingen

Og Jens Lund Petersen
Konsulent